N°. 123. 1834.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Zondag en Maandag 25 en 26 Mei.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. - De belgische kamer van afgevaardigden heeft gisteren, door den minister van binnenlandsche zaken, de officiele mededeeling ontvangen van het overlijden van den jongen kroonprins, en daarop, op voorstel van den heer *Rodenbach* besloten, bij een adres aan koning *Leopold* hare deelneming te betuigen. De commissie met het ontwerp belast, heeft zich dadelijk aan het werk begeven.

Zonderling klinkt het, dat door geheel Belgie het gerucht is verspreid, en de half ministeriele bladen zelfs daarop schijnen aan te dringen, dat het gouvernement oomiddellijk een ontwerp van wet zoude voordragen, waarbij de opvolging tot den wankelenden troon, ingeval vorst *Leopold* kinderloos mogt overlijden, behoorlijk worde geregeld. Een dier bladen gaat zoo verre van reeds dadelijk eenen zoon van den regerenden hertog van *Saksen Koburg*, een jongeling van twaalf jaren, dien, zegt men, eene Belgische opvoeding zoude kunnen gegeven worden, als den meest geschikten troonsopvolger aan te wijzen. En dit alles terwijl men van een andere zijde verspreid dat het vorstelijk gezin gegronde hoop heeft, den opengevallen plaats zonder tusschenkomst der wetgeving te zien aangevuld.

— De generaal *Goblet* is gisteren van zijn uitstap naar Berlijn te Brussel teruggekeerd.

— Te Wandelehem, bij Gend, is voor eenige dagen de bekende zijdefabriek van den heer *de Gandt*, tot den grond toe afgebrand.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren waren genoteerd: de Belg. schuldbrieven 99; Sp. perpet. 70½ à ¾; Brazilianen 77; Sicilianen 93½; Rom. leening 96¾.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 21sten Mei.

Nog in de zitting van gisteren heeft de kamer van afgevaardigden het budget van ontvangsten, met eene meerderheid van 254 tegen 52 stemmen, aangenomen, en daarmede zoo het schijnt alle beraadslaging geëindigd; immers bij het sluiten der zitting is door den heer *Dupin* te kennen gegeven, dat de vergadering onbepaald was geadjourneerd.

De condoleantie-brief door den voorzitter aan den heer *George Lafayette* geschreven luidt aldus:

» Mijnheer en Waarde Mede-Broeder! De kamer van afgevaardigden heeft met diep leedwezen het verlies vernomen, dat haar getroffen heeft. De dood van den generaal *Lafayette* berooft haar van een harer waardigste leden, van een grooten burger, wien de vrijheid bij elk gevaar dat haar dreigde, getrouw aan hare belangen heeft bevonden. De julij-omwenteling heeft hem met blijdschap begroet aan het hoofd dier Parijsche nationale garde, wier vaderlandsliefde en moed nimmer heeft opgehouden het devies, dat op hare vaandels staat, *vrijheid, openbare orde*, te regtvaardigen.

» De naam van den generaal *Lafayette* zal beroemd zijn in onze geschiedenis. Men zal hem onder de voornaamste grondleggers tellen der constitutionele monarchie, die het met ons juichend en heilwenschend heeft begroet.

» Bij de betuiging van deelneming der kamer voeg ik de verzekering enz."

De algemeene aandacht is nog geheel op dit onderwerp gevestigd. De bijzonderheden die de laatste oogenblikken van den overledenen kenteekenden, worden gretig aangehoord, en wijd en zijd rondgedragen. Dezelve komen hoofdzakelijk daarop neer, dat men tot zer in den nacht eenige hoop op herstel behield, dat toen echter de koorts zich met benaauwdheid verhief en binnen weinige oogenblikken het geheele bewustzijn benam. Naar de beschikkingen bij uiterste wil gemaakt, zal het lijk ter aarde worden besteld in eene geheel bijzondere begraafplaats, *Piepus* genaamd, en aan eenige familien in eigendom toebehoorende. Volgens onderlinge overeenkomst dier eigenaars, mag er geene redevoering op het graf worden gehouden, en is daarenboven de plaats te klein om den stoet binnen te laten. Van de zijde van het gouvernement worden, zegt men, alle voorzorgen genomen om bij deze plegtigheid, die op morgen is bepaald, wanorde voor te komen.

— De Spaansche dagbladen tot den 14den dezer, bevestigen, dat de vergadering der cortes op den 24sten Julij zal geopend worden. Reeds ziet een dekreet het licht, waarbij de kapitein-generaal van Nieuw-Kastilien gelast wordt, in de hoofdstad de gebouwen, waarin de beide kamers hare zitting zullen houden, in gereedheid te brengen.

Bij een ander worden de bisschoppen van Pampeluna en Calahorra gelast, voortaan in hunne bisdommen geene geestelijken aan te stellen, die niet vooraf een getuigschrift van gehechtheid aan het bestuur der jonge koningin, door wereldlijke beambten af te geven, zullen vertoonen; meenende het gouvernement langs dien weg den tegenstand, die men ondervindt, te overwinnen.

Overigens bevestigt een dier bladen dat men op den 12den de tijding had ontvangen dat de troepen van dom Pedro vijf dagen te voren Coimbra hadden bezet. Ook het spaansche leger zoude eenige vorderingen maken, en volgens de laatste depêches, meende de generaal *Rodil* zijn hoofdkwartier te Viseu te vestigen.

— Ter beurze van gisteren waren genoteerd: de 5 pCt. kont. 106; op tijd 106 15; 3 pCt. kont. 79,65; op tijd 79,95; Nap. rent. kont. 97,70; op tijd 97,65; Sp. perp. kont. 74⅜, op tijd 74¼; 3 pCt. kont. en op tijd 44¾; Cortes 30¾.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 24sten Mei.

Heden morgen omstreeks negen ure, passeerden onze vesting, de afdeelingen kurassiers n°. 1, gekommandeerd door den luit.-kolonel *Renno*, sedert geruimen tijd in kantonnement te Roozendaal en Oudenbosch en n°. 3, gekommandeerd door den luit.-kolonel *Bouwens van der Booijen*, sedert 2½ jaar te Oosterhout, om aan van kantonnementen met elkanderen te verwisselen. Beide afdeelingen trokken bijzonder de aandacht van een ieder, zoowel wegens de uitmuntende houding als schoon uitzigt dezer troepen.

— Te 's Gravenhage is gisteren het examen van de kweekelingen der Koninklijke Muzijkschool, dat gedurende drie dagen onafgebroken is voortgezet, met eene prijsuitdeeling besloten geworden. Men heeft ditmaal wederom de groote vorderingen opgemerkt en waargenomen, welke de leerlingen gedurende het afgeloopen jaar hebben gemaakt, en moet inderdaad de onderwijzers dezer school wegens hunnen bijzonderen ijver in het onderwijzer dezer kweekelingen hulde toebrengen. Verschillende jonge lieden, die hunne oefeningen hebben voleindigd, zullen dit jaar de school verlaten.

— Door het tegenwoordig te Amsterdam zitting hebbende hof van assises zijn gepasseerden donderdag tot de doodstraf verwezen de beide vrouwen *van Stralen* en *Boucke*, als beschuldigd in de maand Februarij ll. aldaar een kind in het water geworpen te hebben.

— Men schrijft uit Koppenhagen, dat in den nacht van 10 dezer te Hilleröd, bij Frederiksborg, in de Schlossgasse een geweldige brand heeft gewoed, zoodat aan weerszijden dier straat, alsmede in de Mösbegasse tot aan het nieuwe kerkhof nagenoeg 50 gebouwen zijn in den asch gelegd, waaronder de geleerde school, het postkantoor, twee branderijen, enz. De brand duurde van 1 tot 6 ure. Twee menschen hebben hierbij het leven verloren als ook veel vee; een brander verloor alleen 16 koeijen, verscheiden paarden en schapen. Over het algemeen kon men van roerende goederen weinig of niets redden.

— De Londensche bladen tot den 21sten Mei, behelzen geen belangrijk nieuws. Ook zij spreken, op grond van brieven uit Lissabon van den 8sten, van de vermeestering van Coimbra door de Pedroïsten onder den hertog *van Terceira*, en van zijn aanrukken op Santarem, terwijl de generaal *Rodil* met zijne Spaansche legerafdeeling van Laguarda over Covilha naar Abrantes trekt. De noodige zekerheid ontbreekt echter aan deze tijdingen.

— Op de Londensche beurs van den 20sten Mei zijn de 3 pCt. gecons. 92⅝, en de 2½ pCt. Nederl. werk. schuld 52¼ à ⅜ gebleven.

— In een bijzonderen brief uit Curaçao van den 16 April vindt men de volgende berigten nopens Columbia of Venezuela:

» De staat van Venezuela gaat voort, om in ongestoorde rust zijnen toestand te verbeteren. Het op nieuw vergaderde congres heeft eenige besluiten uitgevaardigd, ter verbetering der regtspleging en andere takken der burgerlijke administratie; onder anderen ook tot aanlegging van nieuwe wegen, bij voorbeeld, een weg van Caracas naar Victoria enz. Jammer is het, dat vele stappen, welke die staat voorwaarts doet, tot nadeel van ons eiland uitvallen. Eene kleine bron van bestaan vonden eenige curaçaosche schippers in het vangen van schildpadden, het weghalen van zeemeeuwen-eijeren, het branden van kalkovens en het kappen van eenig verwhont, op de ten ooste von ons gelegen eilandjens, als Aves, Orchilla, Rocas enz. Deze eilanden, hoewel onbewoond zijnde,

werden door het spaansche gouvernement gerekend tot de vaste kust te behooren, doch men liet er onze vaartuigjens ongestoord visschen. Ook het onafhankelijk bestuur had in de eerste jaren te veel met binnenlandsche onlusten te doen, om ons aldaar te storen. Thans is het varen daarop door den staat van Venezuela verboden, behalve het zoeken van schildpadden-eijeren tegen eene duur betaalde vergunning. Het congres van Venezuela heeft de schildpaddenvangst verpacht aan een vreemdeling, voor twaalf jaren, ter fabricering van kammen en andere snuisterijen van caretschildpad. De venezuelasche kustbewaarders houden een wakend oog, en reeds zijn er voorbeelden, dat een vaartuig, dat van hier op die eilanden voer, genomen en opgebragt is geworden. Deze kustbewaarders, zoowel als een verbeterde douaan-sijstema, verhinderen ook allen invoer van sluikgoederen.

Ook in de kerkhervorming gaat het congres langzaam voort. De tienden zijn afgeschaft, vele kloosters in collegien en scholen verkeerd, en de geestelijkheid is aan het wereldsche bestuur onderworpen. Thans is ook de wet, welke alle godsdienstige gezindheden vrijheid toestaat, doorgegaan, wijl het congres inzag, dat, wilde het den landbouw en nijvere vreemdelingen aanlokken, het ook godsdienstige vrijheid moest verleenen; geen mensch, zonder godsdienst, kan een goed burger zijn, en geen godsdienstig mensch kan zich in een land nederzetten, waar hij zijne godsdienst niet kan uitoefenen. Om aan het volks-vooroordeel toe te geven, is het congres van de volgende grondstelling uitgegaan: de constitutie maakt in het geheel geene melding aangaande eene heerschende godsdienst en geen artikel over de godsdienst wordt daarin gevonden (de aartsbisschop noemt het in zijne herderlijke brieven de atheistische constitutie); dus is, volgens deze, ook geene godsdienstoefening hoegenaamd verboden, en daarom is er dit artikel in de grondwet bijgevoegd:

» De vrije godsdienstoefening van alle gezindheden is niet verboden."

Er ligt geen twijfel, of dit artikel zal bij eene volgende zitting aldus veranderd worden:

» De vrije godsdienstoefening is toegestaan aan alle gezindheden." — Waarschijnlijk zal eene synagoge te Coro, alwaar zulks een groot aantal curaçaosche Joden zich neêrgezet hebben, de eerste vreemde tempel in Venezuela zijn.

Het dagblad der Liberalen van Caracas, *el Consico*, wilde dit negatief artikel reeds in een positief veranderd hebben, dewijl, volgens dit blad, de gansche natie voor de godsdienstige verdraagzaamheid is en slechts eenige priesters en suffe oude vrouwen er tegen zijn; doch de gebannen bisschoppen, die verleden jaar naar Caraçao gevlugt waren, zeiden, dat de geheele natie aan hunne zijde en tegen de verdraagzaamheid was, en dat er slechts eenige leden van het congres, die *Voltaire* gelezen hadden, tegen hen en de H. Kerk waren. Toen de Aartsbisschop van hier vertrok en zijne vrienden hem toewenschten, dat zij hoopten, dat de H. Kerk in hare oude regten zou hersteld worden, antwoordde hij: » Dat zal de duivel wel weten te beletten." — Dat de wereldlijke magt toch de overhand op de geestelijkheid heeft verkregen, blijkt hieruit, dat alle geestelijke, die tegen de maatregelen van het congres hebben durven prediken, opgeligt zijn en met het eerste het beste vaartuig naar Curaçao zijn verzonden, waar zij dan vrij konden uitmokken en herderlijke brieven aan hunne gemeenten opstellen. — Een congres, dat uit lieden bestaat, die tot grondregelen aannemen, dat een mensch zonder godsdienst geen goed burger kan zijn, kan toch niet zamengesteld zijn uit enkele godverzakers, zoo als de Aartsbisschop beweerde.

— Sedert eenige jaren bestaat er een wapenstilstand *de facto* tusschen Spanje en zijne voormalige kolonien in Amerika. Columbia heeft reeds lang opgehouden om *letters-de-marque* aan kapers af te geven, en sedert dien tijd is er ook geene daad van vijandelijkheid gepleegd geworden. Men laat elkanders vlaggen ongemoeid. Columbia deed een stap verder, door toe te staan, dat er voortbrengselen van Spaanschen grond en neutrale bodems ingevoerd werden; thans zijn ook, volgens een gouvernements-besluit, de Spaansche vlaggen in de havens van Venezuela toegelaten. De uitgeweken Spanjaarden uit Columbia zijn in volle hoop, dat het regentschap der koningin de onafhankelijkheid van Zuid-Amerika zal erkennen, ten einde verder rustig bezit van hunne eigendommen aldaar te kunnen nemen.

Ferdinand, zeggen zij, kon dit slecht doen, om zich-zelven niet ongelijk te blijven, doch de koningin, tegen wie de Amerikanen niet zijn opgestaan, kan dit doen zonder hare eer te kwetsen. Dit zou voor Spanje en Zuid-Amerika even voordeelig zijn, en de banden, van drie eeuwen bestaan, die afgebroken waren, weer aanknoopen. Het liberale dagblad *el Consico* dringt er sterk op aan, om nijverige europesche Spanjaarden en Venezuela te lokken en slechts priesters en monniken te weren, ten einde Venezuela niet weer in de boeijen van het fanatismus te klinken, welke het pas heeft verbroken.

Eenige Fransche dagbladen, wier berigten trouwens niet uit eene officiële bron komen, deelen het volgend uittreksel mede, van zekere verklaring of manifest, dat door de conferentie te Weenen zoude zijn gearresteerd:

„ Terwijl de Goddelijke Voorzienigheid, door aan de Vorsten de zorg voor het geluk der volken toe te betrouwen, hun dure pligten heeft opgelegd, hebben alle de maatregelen der mogendheden te Weenen vertegenwoordigd, steeds het kenmerk gedragen van eenen vasten wil om die pligten te vervullen; en 't bijzonder is de voorspoed van Duitschland het doel hunner pogingen geweest.

» Doch zonder vrede en openbare rust kan Duitschland niet tot dien trap van welvaart geraken, waartoe het door het karakter en het verstand zijner bewoners geroepen is; en men moet erkennen dat die rust, sints de gebeurtenissen die Europa hebben geschokt, groot gevaar zoude hebben geloopen, indien de mogendheden dezelve niet met de meeste zorg hadden bewaakt.

» De hoofdoorzaak der gedachte gebeurtenissen is, voorzeker, de voortplanting van zekere beginselen die alle orde omver werpen, alle gezag en band ondermijnen. De natien zijn, voor het beste gedeelte, niet met deze verderfelijke beginselen, besmet, die onder den sluijer eener denkbeeldige volmaking, de materiele voordeelen, even als de zeden en de Godsdienst vernietigen; doch bij vele zijn de eerste spranken van het vergif gezaaid. Na de kortstondige zegepraal van den revolutionairen geest, heeft de stoutmoedigheid der nieuwigheidzoekers geene grenzen meer gekend, en bedreigt zij nog het menschdom met dezelfde rampen, die het reeds gedurende twintig jaren troffen: zich op den heiligen Germaanschen grond vereenigende, met hun die deze steeds vijandig waren, hebben de Duitsche secten met die van het Jakobinismus eene lijn getrokken; de minstschadelijke, en uiterlijk prijzenswaardige, vereenigingen zijn het werktuig geworden eener uitgebreide zamenspanning, wier noodlottige ontwerpen, bij een opzettelijk onderzoek, genoegzaam zijn aan 't licht gekomen; bedorvene wezens hebben getracht, door de vorige verbeelding der jeugd te misleiden, en het onderwijs in eenen verkeerden geest te leiden, de kostbare hoop van het vaderland te vernietigen. Onder voorwendsel van volmaking, van eene hersenschimmige gelijkheid, zijn de instellingen, die van den eerbied der vorsten voor de vrijheid getuigen, misbruikt, en de dwalingen van vreemden, als voorbeelden aangeprezen, die men ook in de bondsstaten had te volgen.

„ Zoodanige omstandigheden, zulke dreigende gevaren moesten de vaderlijke bezorgdheid der mogendheden en den ijver hunner ministers opwekken. Er waren afdoende en spoedig werkende middelen noodig om den ramp af te wenden; de bondsvergadering heeft dit steeds voor oogen gehad.

„ De eerste voorwaarde, waarvan het behoud der openbare rust afhankelijk is, bestaat in de volmaakte overeenstemming tusschen alle gevestigde magten; zonder deze zijn de verstandigste maatregelen onvoldoende, ook dan wanneer zij ten uitvoer worden gelegd, want derzelver geest en doel kan worden miskend. Het is dus voor iedere welgeordende magt van het meeste gewigt zich volkomen bekend te maken, met de beginselen die de vorsten tot leiddraad hebben gestrekt, en met den noodwang die hun door de omstandigheden is opgelegd.

„ Dan zullen voor aller oogen de goede gevolgen, zoo wel in het tegenwoordige als in het toekomende, zigtbaar zijn, van de besluiten die eerlang door de bondsvergadering, die met derzelver uitvoering is belast, ter algemeener kennisse zullen worden gebragt.

„ Onder de meest dringende maatregelen behooren vooral die, wier hoofddoel is de wanorde voor te komen, welke uit de zamenspanning van de onruststokers in Duitschland, met die van andere landen, zoude kunnen ontstaan. De traktaten tot wederkeerige uitlevering dergene die zich aan gekwetste majesteit of andere staatkundige misdrijven hebben schuldig gemaakt, moeten dit belangrijk oogmerk bevorderen. Doch het is niet genoeg dat die traktaten door de vorsten zijn geteekend, ook de ambtenaren moeten aan derzelver uitvoering medewerken, niet den loop der justitie verhinderen, gelijk men zulks op twee plaatsen heeft ondervonden, waar het bestuur genoodzaakt was dwangmiddelen te gebruiken. Dáár waar het 't behoud der openbare rust, en de grootste belangen der volken geldt, is de tegenstand van bijzondere personen niet minder misdadig, dan de zwakheid der vorsten (hetzij men die al of niet goedertierenheid noeme) gevaarlijk en onpligtmatig zoude zijn. Het is aan niemand vergund in dergelijk geval zijne personele gevoelens, die met de gehoorzaamheid aan de wetten en de overheid verschuldigd, en met de verpligtingen jegens het vaderland in strijd mogten zijn, gehoor te geven.

„ Indien het noodig ware zulke schadelijke voorbeeldingen door daadzaken op te helderen, zouden de laatste onlusten in Savoye een treffend bewijs opleveren van de gevaren, waaraan men door toegevendheid jegens onverbeterbare oproermakers, en door de nabuurschap van menschen, voor wien de wanorde in de maatschappij eene behoefte is geworden, is blootgesteld. Hoe groot ook de voorzigheid zij der gouvernementen, van de, aan het bondgenootschap aangrenzende, staten, de geest van omwenteling heeft er nog zoo vele aanhangers, die van wanorde zoo vele voorstanders, dat krachtige en voortdurende behoedmiddelen noodig, verstandig en staatkundig zijn. De welgezinden zullen dit erkennen."

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 21sten Mei.

Onder dagteekening van den 13den dezer schrijft men uit Berlijn dat Z. M. de koning van Pruissen zich reeds in het begin der maand

Julij naar Töplitz zal begeven. De onlangs benoemde minister van oorlog, de generaal *v. Witzleben*, vertrekt voor twee maanden naar Karlsbad, en zal tijdelijk door den generaal *v. Scholer* vervangen worden.

De *Augsburgsche Zeitung* deelt uit Turyn van den 10den dezer het volgende bijzondere berigt mede:

» Over Gibraltar heeft men de tijding ontvangen dat don *Carlos* en dom *Miguel* zich van elkaar hebben gescheiden en overeengekomen zijn ieder afzonderlijk te handelen, om de operatien der Spaansche troepen in Portugal op te houden. Don *Carlos* wil onder de leiding van eenen partijganger in Spanje doordringen, om zich naar de Noord-Oostelijke provincien te begeven waar zijne aanhangers hem met ongeduld verwachten. Dom *Miguel* meent dat hij, zoodra don *Carlos* hem verlaten heeft, niet meer door de Spanjaarden zal bedreigd worden, wijl de regering te Madrid meer hem dan dom *Pedro* geneigd is, en slechts door noodzakelijkheid gedwongen, zich tegen hem heeft verklaard. De koningin-regentes wenscht ten aanzien van Portugal dezelfde staatkunde te volgen die haar gemaal had aangenomen. Nu is het buiten twijfel dat *Ferdinand VII* ten voordeele van dom *Miguel* gestemd was, en bij gelegenheid der expeditie van dom *Pedro* naar Oporto deze plaats te hulp zou zijn gekomen, en Spaansche troepen ter beschikking van dom *Miguel* zou hebben gesteld, ware hij niet door de afkeuring zijner bondgenooten daarin verhinderd. Dus bleef hij aanschouwer van den strijd, eene houding, die ook de regentes het beste aanstaat, en voorzeker zoude zijn nagevolgd, indien niet de ergere band tusschen dom *Miguel* en don *Carlos* aangeknoopt, bezorgdheid had verwekt, en men haar met Parijs en Londen voorslagen had gedaan, die met het oogmerk van koning *Ferdinand*, doch in eenen omgekeerden zin, overeenstemmen. Dezelve hebben namelijk dadelijk ten doel in Portugal de vrede te herstellen, maar, in plaats van dom *Miguel*, dom *Pedro* te hulp te komen, en zulks onder waarborg der Fransche en Engelsche regeringen, dat wanneer daaruit met andere mogendheden moeijelijkheden mogten ontstaan, Frankrijk en Engeland zich de belangen van Spanje als hunne eigene zouden aantrekken. De koningin-regentes moest deze voorslagen aannemen, wilde zij niet door beide deze magtige staten verlaten worden, en zij ondernam den togt naar Portugal, zoo het schijnt, tegen haren zin. Dom *Miguel* kent bare gedachten en rekent er op, dat, wanneer hij den schijn aanneemt, zich don *Carlos* niet meer aan te trekken, hij geene vijandschap van Spanje meer te vrezen heeft.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

RUSLAND. — De Sterrewacht, welke op last des keizers, te *Petersburg* zal worden opgerigt, is bestemd om alle inrigtingen van dien aard in grootschheid van aanleg te overtreffen. Dit Observatorium zal vooreerst uit drie torens bestaan met beweegbare koepels voor instrumenten, welke naar de schijnbare beweging des hemels zullen kunnen worden rondgedraaid. Twee van deze torens zullen werktuigen als de Koningsberger Heliometer en de Refractor van *Dorpat* bevatten, terwijl in den middelsten een instrument zal komen, 't welk de anderen in grootte verre moet overtreffen. Onder de torens zullen de Meridiaan-instrumenten en de draagbare werktuigen geplaatst worden. Met de eigenlijke Sterrewacht zullen, langs twee gangen of gallerijen, aanzienlijke woningen voor vijf Sterrekundigen gebouwd worden, zoodat daardoor een aaneengeschakeld gebouw zal ontstaan van 588 Russische voeten lengte. Kleinere nevengebouwen tot verschillende einden, zullen den geheelen aanleg nog vergrooten, waarvoor eene hoogte, $1\frac{1}{2}$ mijl van *Petersburg* is aangewezen.

GRIEKENLAND. — Op de plaats, waar koning OTTO het eerst zijn nieuw koningrijk betreden heeft, wordt een gedenkteeken opgerigt, ter herinnering aan deze, voor het lot van *Griekenland* zoo gewigtige gebeurtenis. In het Grieksche Tijdschrift *Soter* wordt nu het voorstel gedaan, om aan die plaats den naam te geven van *Apobathmus*; (d. i. landingsplaats) omdat niet verre van daar, naar de zijde van *Argos*, eene plaats is, welke de Ouden aldus noemden, als zijnde de plaats, waar DANAUS het eerst aan wal zal getreden zijn, wiens komst in *Griekenland*, evenzeer als die van OTTO, eene nieuwe toekomst voor het land heeft aangebragt.

SPANJE. — Te *Madrid* is op den 23 April, onder eenen grooten toeloop van nieuwsgierigen, voor het eerst ten tooneele gevoerd: het Treurspel *de Zamenzwering van Venetië* van den Minister MARTINEZ DE LA ROSA. De Minister was zelf van *Aranjuez* naar *Madrid* gekomen, om de vertooning van zijn Treurspel bij te wonen. Het Gemeen heeft daarover gemeesmuild en gevraagd, of de Minister dan geen ernstigere zaken te verrigten had, maar de beschaafde voorstanders van het tegenwoordig bestuur hebben hoogelijk den man geroemd, die te gelijk de vervaardiger heeft kunnen zijn der koninklijke Ordonnantie en van een met bijval ontvangen Treurspel.

FRANKRIJK. — In de zitting van de Akademie der Wetenschappen te *Parijs* van den 13 der vorige maand is, bij monde van den Heer AD. BRONGNIART, verslag gedaan van de kruidkundige ontdekkingen van den Heer D'ORBIGNY, die voor eenige maanden van zijne wetenschappelijke reis uit *Amerika* is teruggekomen [gelijk reeds vroeger door ons gemeld is]: en in de zitting van den 28 daaraanvolgende, is een dergelijk verslag gelezen van de HH. DE BLAINVILLE en ISIDORE ST. HILAIRE over de Zoölogische resultaten, door denzelfden reiziger bekomen. Uit deze verslagen is gebleken, dat van de 2000 specimina van planten, door D'ORBIGNI medegebragt, 300 à 400 als geheel nieuw mogen beschouwd worden; dat zijne afbeeldingen van 48 species van palmboomen, met al de verscheidenheden en bijzonderheden van vruchten, bladen en bloesem, eene belangrijke bijdrage zijn tot de kruidkunde, daar deze boom tot hier toe in *Europa* nog slechts zeer oppervlakkig bekend was; dat D'ORBIGNY heeft ontdekt 46 nieuwe species van mammalia, eene ontelbare menigte vogelen, bedragende onder anderen zijne verzameling van musschen 300 species. Niet minder rijk is de oogst geweest van onbekende visschen, terwijl daarentegen die van kruipende en tweeslachtige dieren zich tot weinige bepaald heeft. Ook de menschelijke rassen zijn door den reiziger waargenomen, en deze waarneming heeft hem tot de opmerking geleid, dat het menschelijk geslacht den regel volgt der planten, en in hoogte afneemt, naar mate zijne woonplaats verhevener wordt. Van de acht wetenschappelijke reizigers, welke in de laatste 18 jaren door het Museum van Natuurlijke Historie zijn uitgezonden, is de Heer D'ORBIGNY de eenige, welke de volvoering zijner zending heeft mogen overleven. Hij heeft zijne taak volbragt, op eene wijze, welke hem eenen blijvenden naam verzekert in de Geschiedenis der Natuur-Wetenschappen. — Gedurende de maand April zijn te *Parijs* 17 nieuwe tooneelstukken vertoond, één blijspel, drie tooneelspelen, en 13 vaudevilles.

ENGELAND. — Het *Snaveldier* (*Ornithorynchus Paradoxus*) heeft sedert lang, door deszelfs zonderlinge ligchaamsgesteldheid, de aandacht der natuurkundigen, als BLUMENBACH, MECKEL, HORNE en in 't bijzonder OKEN, tot zich getrokken. Thans is er hoop, dat dit zeldzaam schepsel eerlang in al deszelfs deelen zal kunnen gekend worden. De Heer GEORGE BENNET, voor eenige dagen in *Engeland* teruggekomen, heeft op zijne reis in *Nieuw-Zuid-Wallis*, in welks kleine land-meren het Snaveldier zich uitsluitend ophoudt, omtrent hetzelve zeer naauwkeurige onderzoekingen in het werk gesteld, en onderscheidene specimina zich aangeschaft. Van deze en andere nasporingen over onderwerpen van Natuurlijke Historie, door dezen onvermoeiden natuuronderzoeker gedaan, ziet men met belangstelling het verslag te gemoet.

NEDERLANDEN. — Met genoegen kondigen wij eene onderneming aan van den Boekhandelaar BOEKEE te *Dordrecht*, die het ontwerp gevormd heeft om eenen herdruk te leveren van BRANDT's *leven van de Ruiter*. De zorg voor deze uitgaaf heeft de Predikant H. J. SPIJKER op zich genomen, die in het deswege uitgegeven Prospectus, zich daarover aldus uitlaat:

» Onze Letterkundigen kennen aan den Schrijver vrij eenstemmig den
» lof toe, van een echt navolger van HOOFT te zijn; en zelfs van de Latijn-
» sche kleur en het ineengedrongene van deszelfs stijl te hebben vermeden,
» zonder het gespierde en krachtige in zijne taal te verliezen. Uit dien
» hoofde verdient dit werk reeds als een voorbeeld van den oud-neder-
» landschen stijl, in hooge achting te blijven. En het onderwerp, daarin
» behandeld, mag gerekend worden, geene aanprijzing aan onze Landge-
» nooten te behoeven. Want welk Nederlander is er, die den vereeuwig-
» den naam van DE RUITER, en sommige bijzonderheden uit zijn leven,
» al ware het slechts uit volksoverlevering en uit schoolboeken, niet kent!
» Maar ook hoe velen zijn er, wien de gelegenheid tot eene vollediger en
» en juistere kennis van dien grootsten onzer Zeehelden ontbreekt! En
» die vollediger kennis is het vooral, waarvan wij de algemeene versprei-
» ding door dezen Nieuwen Druk wenschen te bevorderen. Zoo toch zal
» men het voorgeslacht en de heldeneeuw van ons vaderland, niet in het
» dichterlijke beeld van bovenmenschelijke volkomenheid, maar in de ge-
» trouwe afteekening van de Stift der Geschiedenis leeren kennen. Zoo
» zal men in DE RUITER eene vereeniging van geestes-gaven, van helden-
» moed, hollandsche trouw en Christelijke deugd kunnen gadeslaan, die,
» om hare voortreffelijkheid, slechts zeldzaam onder het menschdom wezen
» kan, maar wier kennis en bewondering reeds een krachtig hulpmiddel
» is tot grootheid en deugd. Ook de tijd, dien wij beleven, om deszelfs
» gunstige en ongunstige zijde, scheen ons toe voor de tegenwoordige onder-
» neming niet ongeschikt te zijn. Want heldenzin en krijgsmanstrouw
» zijn in de laatste jaren, meer nog dan vroeger, voor het behoud des
» vaderlands behoefte geworden, en hebben tevens gelegenheid gevonden,
» om in brandend gevaar, en in schitterende proeven zich te openbaren."

De Uitgaaf zal geschieden in 5 Deelen, gedrukt met dezelfde letter, en in het formaat van: *de Levens van Doorluchtige Grieken en Romeinen, onderling vergeleken, door* PLUTARCHUS, bij denzelfden Boekhandelaar uitgegeven. Het werk zal versierd zijn met 6 uitslaande Platen, en met het welgelijkende Afbeeldsel van DE RUITER. De geslachtlijst van DE RUITER's afstammelingen zal men trachten tot op onzen tijd te vervolgen. Ieder Deel zal, bij Inteekening, kosten *f* 2,80, *velin papier*, en *f* 2,20, *gewoon papier*.

Aan de Redactie der Bredasche Courant.

Na ruim twee en een half jaar alhier hunne kantonnements-plaats gehouden te hebben, vertrok heden uit onze stad, de afdeeling kurassiers No. 3, gekommandeerd wordende door den Luitenant-Kolonel BOUWENS VAN DER BOIJEN. — Door het ruime tijdsverloop, waren burgers en militairen in de gelegenheid elkander te leeren kennen, en het was die hartelijke eensgezindheid en vriendschappelijk verkeer, onder elkander, die genoegzame rede gaf, dat men deze afdeeling, met een welmeenend vaarwel, in den morgen van heden, van alle zijden, begroette, en die steeds de aangenaamste herinnering bij velen der burgerij van Oosterhout zal achterlaten.

Oosterhout den 24 Mei 1834.

GRAANMARKT TE AMSTERDAM.

VRIJDAG, *den 23sten Mei*

TARWE. — Prijshoudende: 128 ℔ O. withonte Pools. *f* 242, bij gerijf; - 130 N. Zeeuws. *f* 170; - 128 Silesis. *f* 165; - 120 Vriess. *f* 125; - 126 N. bonte Pools. *f* 185; - 128 N. Rost. *f* 153; - 129 ordinaire bonte Pools. *f* 185; - 127 puike O. en N. withonte Pools. *f* 208.

ROGGE. — Met goeden handel; 119, 120, 121 ℔ Pruis. Pommers. *f* 125, 127, 129; - 125 N. Rhijn *f* 135; - 121 O. Stett. *f* 155; - 125 N. N. Pommers. *f* 130; - 121 N. Munst. *f* 175.

GARST. — Iets beter afgaande: 109 ℔ Knobbe *f* 95; - 102 N. Vriess. *f* 80; - 105 N. Oldammer *f* 84; - 110 Deensche *f* 72.

HAVER. — Als voren: 74 ℔ N. Voer *f* 54; - 80 fijne Oost-Vriessche 91 dikke *f* 73; - 76 geringe dito *f* 50; - 84 dikke *f* 60.

KOOLZAAD. — 1 ℔ hooger; - Kiels £ $57\frac{1}{2}$; - Elve en Eider 56; - 9 vat in November *f* 61.

LIJNZAAD. — In eenen doen: 102 ℔ Memel *f* $257\frac{1}{2}$; - 104 dito *f* 205.

RAAP-OLIE. — Vliegend *f* 38; - Raap-, ord. *f* $58\frac{1}{2}$; Lijn-, ord. *f* 34; - Hennep-, ord. *f* $36\frac{1}{2}$; - Sept. en Oct. *f* $38\frac{1}{2}$; - Novemb. en Dec. *f* $38\frac{3}{4}$; - Lijn-Olie *f* $33\frac{1}{2}$; - Raap-Koeken *f* 50, 55; - Lijn-Koeken *f* $8\frac{3}{4}$, 10.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

VRIJDAG, *den 23sten Mei.*

Nederlandsch. pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4½ uur.	pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4½ uur.
W. werkel. schuld 2½	$51\frac{13}{16}$	$52\frac{1}{16}$	$52\frac{1}{16}$	Cert. dito 1831. 5	97	$97\frac{1}{4}$	
Dito dito 5	$97\frac{3}{8}$	$97\frac{1}{2}$	$97\frac{3}{8}$	Obl. te Londen. 5			
Uitgestelde dito ..	$1\frac{3}{32}$			Certif. te Hamb. 5			
Kansbill. dito....	$23\frac{7}{16}$	$23\frac{9}{16}$	$23\frac{7}{16}$	Inschrijv. Assig. 6	$68\frac{7}{16}$	$68\frac{1}{2}$	$68\frac{7}{16}$
Amort. Syndic... 4½	$90\frac{3}{4}$	$90\frac{7}{8}$	$90\frac{13}{16}$	Certificat. dito.. 6	$68\frac{1}{2}$		
Dito dito .. 3½	$73\frac{7}{8}$			POLEN.			
Schatkistbiljett.. 6	$101\frac{1}{16}$	$101\frac{1}{8}$	$101\frac{1}{16}$	Aand. Loot. fl. 300.	$114\frac{1}{2}$		
Opnlegelasten.. 5				PRUISSEN.			
Leening 1831... 6	$100\frac{3}{8}$			Dito dito R. 50...	$99\frac{5}{8}$	$99\frac{7}{8}$	$99\frac{3}{4}$
Handel-Maats. .. 4½	$100\frac{3}{8}$	$100\frac{3}{4}$		OOSTENRIJK.			
FRANKRIJK.				Dito dito *f* 100...			
Inschr. Grootb. 3				Dito dito » 250. 4			
ENGELAND.				Metalliek 5	98		
Dito per 12 Aug. 3				Dito Lond. gen. 5	98		
SPANJE.				Dito 2½			
Certificat. Amst. 5	$71\frac{11}{16}$	$71\frac{7}{8}$	$71\frac{3}{4}$	Oblig. *Goll & C.* 5			
Dito *f* 1000... 3	$45\frac{7}{8}$	$46\frac{1}{4}$	$45\frac{7}{8}$	Dito 4			
Uitges. 3 pc. Sch. 5	$16\frac{3}{16}$	$16\frac{5}{16}$	$16\frac{1}{4}$	Cert. Stadsh. dit. 2½			
Cort. Bons. Lond. 5	$30\frac{3}{16}$	$30\frac{1}{2}$	$30\frac{1}{4}$	Ween. Bankact. 3			
NAPELS.				DENEMARKEN.			
Certificat. *L & B* 5				Leening te Lond. 3			
Dito *Falc. & C.* 5	$90\frac{1}{2}$			BRAZILIEN.			
Leen. Lond. *R.* 5				Dito *Rotschild* 5	$77\frac{3}{4}$	$77\frac{7}{8}$	
RUSLAND.				GRIEKSCHE.			
Obl. *Hope* 1798/1816. 5	$102\frac{3}{4}$			Dito te London. 5			
Dito dito 1828/1829. 5							

D. H. LEICKERING,

heeft de eer zijne geëerde begunstigers te verwittigen, dat hij eene *tweede* en *laatste* partij heel gesatineerd MEUBELPAPIER heeft ontvangen; hij is tevens nog voorzien van de laatst uitgekomene CORSETTEN, voor Mans en Vrouwen. Alles breeder bij adressen. Belooft eene prompte en civiele bediening.

P. J. Arnaud, koopman in lakens,

voorheen geëtablisseerd in het Logement *de Oude Prins*, te Breda, heeft de eer zijne begunstigers te verwittigen, dat hij zijnen *WINKEL* heeft verplaatst in de Lange Brugstraat, wijk B. n° 232; dat hij voorzien is van een Assortiment LAKENS van onderscheidene kouleur en kwaliteit, en van een nieuw Assortiment GEDECARTISEERDE LAKENS, zonder plooijen; hij belooft bij voortduring eene prompte bediening, en beveelt zich als zoodanig aan een ieder.

*** Den ondergeteekende, wonende te 's Hertogenbosch, in de Hinthamerstraat, lett. C. n° 276, heeft de eer bij deze te berigten, dat hij den HANDEL IN WIJNEN begonnen heeft, zich ten vriendelijkste in ieders gunst aanbevelende, onder belofte eener prompte en civiele bediening.

E. JANSEN, Hz.

voor 't RIJK.

Amortisatie-Syndicaat.

Administratie der Domeinen, Wegen, Vaarten, enz.

PUBLIEKE VERPACHTING EN VERHURING.

De Agent van het Domein te *Breda*, zal op Maandag den 2den Junij 1834, 's morgens om 10 ure, ten Stadhuize van *Breda* en ten overstaan van den Heer Burgemeester derzelve Stad publiek

VERPACHTEN:

Het *GRASGEWAS* der fortificatien van de vesting *Breda*, in 24 perceelen, als van ouds en zulks voor het Saisoen van 1834, en

VERHUREN:

Vier perceelen *WEILAND* en uitgeroeid *BOSCH*, onder *Princenhage* en *Ginneken*, respectivelijk voor een termijn van 4 en 10 jaren; - alles breeder bij billetten omschreven.

De konditien liggen ter lezing ten kantore van den Agent.

BREDA, den 20sten Mei 1834.

De Agent voornoemd,
M. SMITS.

VERKOOPING VAN VAST GOED.

Op Maandag den 16den Junij 1834, des namiddags 6 ure, zal te Heusden, provincie Noord-Braband, geveild en veertien dagen daarna, finaal verkocht worden, om dadelijk te aanvaarden:

1°. Eene kapitale HEERENHUIZINGE met ERF, TUIN en STAL, staande en gelegen in het beste gedeelte der stad Heusden; het *Huis* bevat 10 Kamers, meest allen behangen, en voorts alle vereischten tot eene welingerigte woning behoorende.

2°. Drie perceelen WEI- EN BOUWLANDEN, als ongeveer 6 bunders *Weiland* te Babelonien-Broek, 3 bunders, 50 roeden *Bouw- en Weiland* te Meeuwen en 3 bunders, 67 roeden *Weiland* in Bakkeveld, onder Aalburg, kanton Heusden.

Welke Goederen zijn nagelaten door de Wel-Ed. Geb. Heer ABRAHAM TIERENS. Informatien zijn te bekomen bij de heeren Tierens en *J. Vreede* te Heusden. Brieven *franko.*

Op Vrijdag den 6. Junij 1834, namiddags 7 ure, zal te Tilburg bij de Wedawe VAN ROESEL in *den Engel*, in het Openbaar worden Geveild: Een wel ingerigt HEEREN- of KOOPMANSHUIS met ruimen TUIN, staande aan de Groote Markt of het Heuvel-Plein te Tilburg, waaromtrent nadere informatie bij den Notaris VAN MEURS aldaar, kan worden bekomen.

Uit de Hand te Huur of te Koop:

Eene moderne en wel doortimmerde HUIZING met annexe PAKHUIS, LEERLOOIJERIJ en TUIN, alles ten gemakke ingerigt; kunnende dadelijk aanvaard worden. Te bevragen met *gefrankeerde*-brieven, bij den eigenaar A. A. VAN AERT te Leur, gemeente Etten en Leur.

NB. Den verkiezende kan, bij verkoop, de helft der kooppenningen tegen behoorlijke intres, bij wijze van hypotheek, er op blijven staan.

STOOMPACKET-VAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM EN LONDEN.

IN DIENST VAN HET GENERAL POST OFFICE. — VOOR
PASSAGIERS EN GOEDEREN.

De Stoompacketten der General Steam Navigation Company te Londen, in bovengemelde dienst, vertrekken geregeld van Rotterdam en Londen iederen Woensdag en Zaturdag; zijnde zulks van Rotterdam bepaald op:

Woensdag den 28. Mei, des middags ten 2 ure.
Zaturdag » 31. » » » 3 »

Nadere inlichtingen bij de Agenten: W. SMITH & COMP. en P. A. VAN ES.

STOOM-JAGT
PRINSES MARIANNE,

van *MIDDELBURG* naar *ROTTERDAM*,

Mei en Junij 1834.

Van *Middelburg.*	Van *Rotterdam.*
Dingsdag den 27, 's morg. 6 uur	Woensdag den 28, 's morg. 6½ uur
Vrijdag » 30, » 4 »	Zaturdag » 31, » 9 »
Zondag » 1, » 6 »	Maandag » 2, » 11½ »

BIJ **BROESE & COMP.**, TE BREDA,

zijn de volgende MEDISCHE WERKEN *voorhanden:*

1. *Roche* et *Sanson.* Nouveaux Élémens de Pathologie médico-chirurgicale, ou Traité théorique et pratique de médecine et de chirurgie. Bruxelles, 1833, 2 vol. in-8°, à 2 colonnes. *f* 10,—.
2. *Velpeau.* Nouveaux Élémens de médecine opératoire, accompagnés d'un atlas de 20 planches in-4°, représentant les principaux procédés opératoires et un grand nombre d'instrumens de chirurgie. 1 vol. in-8°, et atlas. . . . . » 8,—.
3. *Nysten,* Dictionnaire de médecine, de chirurgie, de pharmacie, des sciences accessoires, et de l'art vétérinaire; 5e édition, refondue de nouveau et considérablement augmentée par *Bricheteau, Henri et Briand;* Bruxelles, 1833, in 8°, en 2 colonnes. » 4,50.
4. *Coster* (*J.*) Manuel des opérations chirurgicales, contenant plusieurs procédés opératoires, en particulier ceux de M. Lisfranc; et suivi de deux tableaux synoptiques des accouchemens naturels et artificiels. 3e édition. Paris, 1829, in-18°. . . . » 3,—.
5. *Hutin* (*P.-H.*). Manuel de la physiologie de l'homme, ou description succincte des phénomènes de son organisation. Paris, 1825, in-18°. . . . . » 1,—.
6. *Martinet* (*L.*). Manuel de clinique médicale, contenant la manière d'observer en médecine, les diverses méthodes d'exploration appliquées aux maladies de la tête, de la poitrine, de l'abdomen et des tissus, ainsi qu'à l'investigation cadavérique etc. [illegible] du diagnostic, suivi d'un exposé des signes des maladies et d'un précis d'Anatomie pathologique. 3e édition. Paris, 1830, in-18° » 5,—.
7. *Bayle.* Manuel d'Anatomie descriptive, ou Description succincte de tous les organes de l'homme, 5e édition. Bruxelles, 1834, in-18°. . . . . » 2,50.
8. *Edwards* et *Vavasseur.* Manuel de matière médicale, ou Description abrégée des médicamens, avec l'indication des caractères botaniques des plantes médicinales et celle des principales préparations officinales des pharmacopées de Paris, de Londres, d'Edimbourg, de Berlin, de Vienne, de Saint-Pétersbourg, des Pays-Bas, etc., etc.; des considérations sur l'art de formuler, et quatre tableaux synoptiques. Bruxelles, 1831, in-18°. . . . » 2,25.
9. *C. F. Kleinert,* Algemeines Repertorium der gesammten Deutschen medizinisch-chirurgischen Journalistik, Jahrgang 1834. . . . . » 14,—.
10. *G. F. Most,* Encyklopädie der gesammten medicinischen und chirurgischen Praxis, mit Einschlus der Geburtshülfe und der Augenheilkunde. In zwei Bänden oder acht Heften. 1-5e heft. . . . . » 7,20.
11. *J. F. Blumenbach,* Handbuch der vergleichenden Anatomie. . . . . » 4,80.
12. *L. F. von Froriep,* Theoretisch-Practisches Handbuch der Geburtshülfe. Neunte Ausgabe. . . . . » 3,80.
13. *E. Blasius,* erklärung der akiurgischen Abbildungen oder der Darstellung der blutigen chirugischen Operationen und der, für dieselben erfundenen Werkzeuge. Mit Tafeln. . . . » 22,50.

Te BREDA, bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.